

Handläggare

Kulturförvaltningen

Cecilia Kjellberg
08-508 318 26
Carina Larsson
076-120 06 46

Stadsarkivet

Gustav Fors
08-508 28 332

Till

Kulturnämnden
2024-02-20

Stockholms stads säkerhetsprogram 2024-2027 (KS 2023/1267)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Kulturnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har tagit fram ett förslag till nytt säkerhetsprogram för Stockholms stad 2024-2027 eftersom programtiden för Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023 löpt ut.

I enlighet med den överenskommelse om kommunernas krisberedskap som slutits mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och regioner (SKR) ska alla kommuner ha ett styrdokument för sitt beredskapsarbete som ska antas inom det första året av mandatperioden. Överenskommelsen utgör en konkretisering av lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Kulturförvaltningen och stadsarkivet är positiva till förslaget till nytt säkerhetsprogram för Stockholms stad och anser att det ger en bättre och tydligare bild av stadens säkerhets- och beredskapsarbete än det tidigare programmet.

Ärendet

Stockholms stads säkerhetsprogram föreslås ersätta *Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023* (dnr KS 2019/1543). Förslaget till säkerhetsprogram föreslås gälla samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Utgångspunkten vid revideringen har varit att tydliggöra stadens höga ambition i säkerhetsfrågorna samt att

anpassa verksamheten till rådande omvärldsförutsättningar, lagstiftning och andra riktlinjer som finns på området.

Förslaget till reviderat säkerhetsprogram slår fast övergripande mål för stadens säkerhetsarbete och beskriver stadens skyddsvärden och övergripande hotbild. Det slår därtill fast ansvarsfördelning för arbetet och vad som menas med att i stadens kontext bedriva ett systematiskt säkerhetsarbete.

Det reviderade säkerhetsprogrammet inriktar stadens säkerhetsarbete till fyra fokusområden:

1. Beredskap
2. Säkerhetsskydd
3. Olycksförebyggande arbete
4. Personsäkerhet

En förändring mot tidigare program är att arbetet mot otillåten påverkan brutits ut för att samlas tillsammans med andra frågor som kopplar till välfärdsbrottslighet i stadens reviderade trygghetsprogram. Det närliggande arbetet med personsäkerhet ligger dock kvar i säkerhetsprogrammet och har fokus på säkerheten för stadens anställda.

En annan förändring är att det övergripande arbetet med informationssäkerhet istället lyfts in i stadens kvalitetsprogram. Dock kvarstår det informationssäkerhetsarbete som omfattas av säkerhetsskydd i säkerhetsprogrammet. En ytterligare förändring handlar om att tydligare koppla samman krisberedskapen med civilt försvar i en sammanhållen planering för civil beredskap och ökad krishanteringsförmåga mot bakgrund av hur stadens arbete inom detta område utvecklats de senaste åren.

Ny lagstiftning, bland annat ny säkerhetsskyddslag 2021, den kraftiga försämringen av det säkerhetspolitiska läget i omvärlden och den föränderliga hotbilden mot Sverige och Stockholm utgör också framträdande faktorer som påverkat innehållet i programförslaget. Mot den bakgrunden har programmets hotbildsanalys fördjupats och breddats och öppna källor från bland annat Säkerhetspolisen och försvarsmyndigheterna har använts som referens. Därtill har en rad planeringsprocesser och statliga utredningar pågått under den föregående programperioden och som påverkat innehållet i det reviderade programförslaget. MSB:s vägledning om kommunernas arbete med styrdokument för krisberedskap har konsulterats i framtagandet.

Övergripande handlar programmet om att stadens förmåga att förutse, förebygga och motstå oönskade händelser genom hela hotskalan ska vara stark och när en oönskad händelse ändå inträffar ska staden vidta rätt åtgärder för att minimera dess konsekvenser och säkerställa en snar återgång till normalläge. Det handlar också om att staden ska utveckla en robust beredskap för att möta svåra påfrestningar, där högsta beredskap är dimensionerande för stadens planering. Säkerhetsprogrammet anger att stadens planering för säkerhet och beredskap ska vara scenarioneutralt, vilket innebär att ha förmåga att hantera alla typer av händelser oavsett vad det är som inträffar.

Måluppfyllnad av programmet ska ske genom att samtliga nämnder och bolagsstyrelser inom ramen för ordinarie planerings- och styrningsprocesser anger egna mål och aktiviteter.

Säkerhetsprogrammet föreslår utöva övergripande styrning av stadens åtaganden inom ramen för lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, säkerhetsskyddslagen (2018:585) samt utgöra det styrdokument för arbetet med krisberedskapen som alla kommuner ska ha i enlighet med MSB:s och SKR:s överenskommelse om kommunernas krisberedskap och som i skrivande stund är under revidering. Programmet innehåller dessutom en inriktning för stadens olycksförebyggande arbete. Det innebär att säkerhetsprogrammet och Storstockholms brandförsvars handlingsprogram tillsammans täcker in stadens olycksförebyggande arbete enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Personsäkerhetsfrågorna har samlats i ett eget avsnitt i syfte att ta ett helhetsgrepp om dessa frågor. Förslaget till reviderat säkerhetsprogram anger stadens skyddsvärden och synliggör den övergripande hot- och riskbilden för staden i det säkerhetspolitiska läge som råder. Förslaget anger därtill att säkerhetsarbetet ska ske samordnat och med en tydlig ansvarsfördelning så att stadens samlade resurser används i relation till de mest framträdande behoven. Det beskriver att ansvaret är uppdelat, vilket betyder att säkerhetsarbetet ska bedrivas på såväl central nivå av kommunstyrelsen som på lokal nivå av nämnder och bolagsstyrelser och att ansvaret för det verksamhets- och områdesspecifika säkerhetsarbete som åvilar samtliga nämnder och bolagsstyrelser är långtgående. Bland annat nämns att förslaget till säkerhetsprogram är anpassat till regelverk och andra relevanta riktlinjer vilket medför

att det till stor del utgår från olika krav som ställs på Sveriges kommuner.

Stadsledningskontoret anser vidare att det är viktigt att stadens säkerhetsarbete bedrivs professionellt och systematiskt och att alla verksamheter i staden har god kunskap om roller och ansvar. Därför tydliggörs vad som menas med systematik i ett eget avsnitt. Ett särskilt avsnitt behandlar ansvarsfördelningen inom staden. Stadsledningskontoret föreslår att nämnder och bolagsstyrelser även fortsatt ska ha en funktion på strategisk nivå som samordnar säkerhetsarbetet inom respektive verksamhet

I förslaget lyfts att ett effektivt säkerhetsarbete bygger på systematik och helhetstänk där arbetet i så stor utsträckning som möjligt integreras i stadens ordinarie styr- och ledningsmodell. I det systematiska säkerhetsarbetet ingår också att omvärldsbevakning, kommunikation, samverkan och geografiskt områdesansvar samt utbildning och övning ska genomsyra och vara integrerade delar i arbetet samt att grunden för allt säkerhetsarbete är verksamhetsspecifika och tematiska risk- och sårbarhetsanalyser (RSA).

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av administrativa staben på kulturförvaltningen i samråd med avdelningen för ledningsstöd, Stockholms stadsarkiv.

Kulturförvaltningens och Stockholms stadsarkivs synpunkter

Kulturförvaltningen och Stockholms stadsarkiv anser likt stadsledningskontoret att det är av stor vikt att staden bedriver ett systematiskt, tydligt och målinriktat arbete som utgår från en hög ambition för säkerhets- och beredskapsfrågorna och som också ligger i linje med gällande lagstiftning och andra relevanta riktlinjer. Säkerhetsfrågorna omgärdas alltmer av ökade lagkrav och nya omvärldsförutsättningar som kräver särskild inriktning av säkerhetsarbetet. Att samla den övergripande styrningen av dessa frågor i ett stadsövergripande styrdokument och att ytterligare implementera arbetet i verksamheterna kring måluppfyllelse och i verksamhetsplanering och -uppföljning, är en förutsättning för att nå framgång i arbetet.

Stadsledningskontoret gör likt andra aktörer gör bedömningen att det försämrade säkerhetspolitiska omvärldsläget och Stockholms särskilda förutsättningar som huvudstad, påkallar att stadens arbete med säkerhets- och beredskapsfrågor har en strategisk och

systematisk inriktning. Förvaltningarna anser att det nya förslaget också mycket väl lever upp till detta.

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet ser positivt på urvalet av de fyra utvalda fokusområdena beredskap, säkerhetsskydd, olycksförebyggande arbete samt personsäkerhet, och att Stockholms stads säkerhetsprogram för åren 2024-2027 ytterligare förtydligar kommunens uppdrag inom säkerhetsfrågor och civil beredskap jämfört med föregående säkerhets- och trygghetsprogram. Att utvalda delar har lyfts över till det separata trygghetsprogrammet såsom exempelvis frågor om jäv och brottsförebyggande arbete är också en bra avvägning och åtgärd.

Stadsarkivet anser att det är rimligt att det övergripande informationssäkerhetsarbetet överförs till kvalitetsprogrammet. Det kan dock behöva förtydligas i Stockholms stads säkerhetsprogram att en god informationssäkerhet är en förutsättning även för delar av säkerhets- och beredskapsarbetet som inte gäller säkerhetsskydd. Exempelvis är informationssäkerhet en viktig del i arbetet i sektorn för försörjning av grunddata i organisationen för civil beredskap där Stadsarkivet ingår. I nuvarande lydelse kan det framstå som att informationssäkerhet endast är relevant för fokusområdet säkerhetsskydd.

Kulturförvaltningen och Stadsarkivet bevakar och ser behovet av separata tillämpningsanvisningar som komplement till Stockholms stads säkerhetsprogram i enlighet med initiativärendet från säkerhetsavdelningen (KS 2023/1267) *”kommunstyrelsen uppdras att ta fram kompletterande anvisningar till Stockholms stads säkerhetsprogram 2024-2027”*. Vidare ges förslaget att samtliga nämnder ska inarbeta Stockholms stads säkerhetsprogram i sin verksamhetsplanering vilket kulturförvaltningen och Stadsarkivet anser bidrar till tydlighet, systematik och prioritering i frågorna enligt de nämnda fokusområdena.

Avsnitten om de fyra målen med säkerhetsarbetet, de sju målen för det civila försvaret och de fyra fokusområdena anser förvaltningarna är väl avvägda och väl beskrivna i förslaget till Stockholms stads säkerhetsprogram för 2024-2027. Kulturförvaltningen och stadsarkivet ser också positivt på att sektorsorganisationen för civil beredskap speglar den som gäller för statliga myndigheter vilket tydliggör de olika sektorernas beredskapsansvar, samarbete, planering och inriktning.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Lennart Ploom
Förvaltningschef
Stockholms stadsarkiv

Bilagor

1. Remiss av Stockholms stads säkerhetsprogram (KS 2023/1267).

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn

Maria Jansén, Förvaltningschef

Lennart Ploom, Förvaltningschef

Datum

2024-02-09

2024-02-08